

Van de Voorzitter

Pensioenland is volop in beweging. Neem de voorgenomen verhoging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar. Dat levert inderdaad een besparing op. Die besparing is echter van korte duur, want we leven met zijn allen steeds langer. En dat knaagt aan de pensioenuitkeringen van de toekomst. Hoe langer we leven, hoe langer er pensioen moet worden uitgekeerd en hoe duurder de pensioenregeling is. Om problemen voor te zijn, heeft de toezichthouder De Nederlandsche Bank gesteld dat elk pensioenfonds nog meer moet reserveren omdat men ouder wordt. Dit betekent voor de dekkinggraad van ons fonds een neerwaartse bijstelling van 111,3% naar 108,7% eind 2009. Helaas is de dekkinggraad in het eerste half jaar 2010 weer onder druk komen te staan door de lage rente en de turbulentie op de beurzen. Zie hiervoor verder in dit bericht.

De stemming in de kranten zorgde de afgelopen periode ook voor voldoende gespreksstof. Zo verschenen in de pers recentelijk berichten over korting van pensioenen bij een aantal fondsen. Dit betekent dat mensen die onder die fondsen vallen moeten gaan inleveren op hun pensioen. Gelukkig hoeft APF de opgebouwde pensioenen en de pensioenuitkeringen per 1 januari aanstaande niet te korten. Wel vindt het bestuur het verloop van de rente en de ontwikkelingen op de aandelenmarkten zorgelijk. Het heeft uiteraard invloed op de ontwikkeling van ons herstelplan en de dekkinggraad van het pensioenfonds.

Door de financiële crisis en de gevolgen daarvan is er in de maatschappij sowieso een groeiende aandacht voor het vermogen van pensioenfondsen. Gaan pensioenfondsen wel goed om met het geld van de deelnemers? Is het bestuur wel deskundig genoeg? En welke verantwoordelijk-

heid neemt men op het gebied van verantwoord beleggen? Het bestuur vindt het belangrijk dat iedereen weet hoe het zit en vertrouwen heeft in het beleggingsbeleid van het fonds. Daarom besteden we daar in deze nieuwsbrief extra veel aandacht aan. Kees van Zijl en Henk Brouwer van de Beleggingscommissie leggen uit wat de beleggingscommissie doet, wat het beleggingsbeleid van het fonds is en welke rol de externe adviseurs in het beleid spelen. Bob Puijn van Syntrus Achmea Vermogensbeheer licht vervolgens bepaalde aspecten van het beleggingsbeleid nader toe, kijkt of het beleggingsbeleid veilig is en wat het oplevert.

Ook de bestuursstructuur van het fonds houdt de gemoederen bezig. In 2009 is een werkgroep in het leven geroepen die kritisch kijkt naar de organisatiestructuur van ons pensioenfonds. De werkgroep hecht aan de mening van de diverse betrokkenen over hun ideeën en heeft de hoofdlijnen vroegtijdig aan sociale partners, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan gepresenteerd. Men heeft positief gereageerd op onze voorstellen en de werkgroep werkt de voorstellen nu verder uit.

Tot slot wil ik melden dat APF bezig is met de realisatie van een nieuwe website. Naar verwachting kunt u deze website in september 2010 voor het eerst bezoeken. De nieuwe site maakt het onderwerp pensioen toegankelijker en interactiever.

Kees Kuijken

Voorzitter APF

Colofon

Meer informatie?

Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Wilt u meer informatie en gerichte voorlichting over diverse onderwerpen met betrekking tot uw pensioen? Kijk dan op www.pensioenfonds-akzonobel.nl. Hier vindt u bovendien brochures, jaarverslagen en de verklaring beleggingsbeginselen.

Hebt u vragen of opmerkingen?

Bent u in actieve dienst:

afd. Pensioenservices, tel. (013) 462 33 12

Bent u gepensioneerd:

afd. Service Ingegaan Pensioen, tel. (013) 462 36 38

apf.pensioenservices@achmea.nl

Het postadres is:

APF Achmea

Postbus 90170

5000 LM Tilburg

Klachtenprocedure

Mocht u een klacht hebben over het pensioenfonds en heeft u rechten opgebouwd, dan kunt u de klachtenprocedure in gang zetten. Deze is opgenomen in het pensioenreglement. Een klacht is een schriftelijke verklaring dat u als belanghebbende zich, ofschoon uw rechtspositie niet is geschaad, op incorrecte wijze door het fonds bejegend acht. De klacht moet u schriftelijk indienen bij het bestuur van het fonds. Dit kan via het adres van *APF Achmea, t.a.v. Secretariaat Bestuurszaken*. Het bestuur is verplicht de ingediende klacht nader te onderzoeken. Het bestuur moet daartoe mondeling of schriftelijk het beginsel van hoor en wederhoor toepassen. Het bestuur stuurt u uiterlijk binnen dertien weken na ontvangst van de klacht zijn beslissing schriftelijk toe.

Aan deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend. De inhoud van de pensioenregeling staat nauwgezet omschreven in het pensioenreglement. Rechten kunt u alleen daaraan ontleenen.

Inhoud

Van de Voorzitter	2
Colofon	4
Beleggen door een pensioenfonds	6
Interview Beleggingscommissie	8
Interview Vermogensbeheerder	12
Bericht van het Verantwoordingsorgaan	15
Bericht van de Deelnemersraad	16
Korte berichten	17

Beleggen door een pensioenfonds

Werkt u bij AkzoNobel, dan ziet u op uw salarisstrook dat er pensioenpremie wordt ingehouden. Ook uw werkgever zet geld voor uw pensioen opzij. Samen vormt dit uw pensioenkapitaal voor later. Als u straks stopt met werken, ontvangt u van APF een maandelijkse uitkering als aanvulling op uw overheidspensioen (AOW). Maar wat gebeurt er tot die tijd met het geld dat voor uw pensioen wordt gereserveerd? U hebt straks meer pensioengeld nodig dan de premies die u en AkzoNobel voor u afgedragen hebben.

► *Een pensioenfonds kan op diverse manieren beleggen om het pensioenvermogen te laten groeien.*

Wat kan een pensioenfonds hieraan doen? Het fonds kan het geld op een soort spaarrekening bij een bank zetten. Dat is redelijk veilig, maar levert te weinig op. Daarom zet het fonds het premiegeld niet op een spaarrekening, maar belegt het. Het fonds kan het geld bijvoorbeeld uitlenen aan een onderneming of een overheid en daar een vaste vergoeding voor vragen, bijvoorbeeld via (staats)obligaties. Dat zijn de vastrentende beleggingen. Het levert iets meer op dan sparen bij de bank. Een andere mogelijkheid is beleggen in aandelen. Dat levert meer op, maar het risico is flink groter. Of in onroerend goed (kantoren, winkels en woningen) of in alternatieven, zoals grondstoffen en hedgefondsen. De financiële situatie van het fonds en de samenstelling van het deelnemersbestand (jong of oud) bepalen grotendeels de invulling die wordt gekozen.

Langere termijn horizon

Pensioenvermogens worden vaak voor langere termijn belegd. Langere termijn betekent vaak hogere rendementen. Pensioenfonds AkzoNobel is zo'n langere termijn belegger, met een horizon van vele tientallen jaren. Van de premies en de beleggingsrendementen kan uw pensioenfonds u en uw collega's straks het pensioen uitbetalen waarop u volgens het pensioenreglement recht heeft. Als het meezit, is dat pensioen ook nog eens waardevast (door toeslagverlening).

Risico

Door de kredietcrisis die in augustus 2008 losbarstte, stortten de financiële markten in een zware crisis. De aandelenmarkten verloren in een paar maanden tijd tot 50% van hun waarde. Ook de rente daalde tot een zeer laag peil. Door die combinatie van beursverliezen en lage rente zijn ook veel pensioenfondsen in de problemen gekomen. Misschien vraagt u

zich wel af of het wel verstandig is dat pensioenfondsen de premies van deelnemers nog steeds beleggen en of we niet teveel risico nemen. Als we nu al ons pensioengeld op een spaarrekening zouden zetten, levert het per definitie veel te weinig op. Natuurlijk willen we allemaal graag zekerheid, maar zekerheid kost geld en levert bij lange na niet genoeg op om de pensioenen van te betalen. Kiezen we voor deze zekerheid, dan moet of de premie enorm omhoog, of de pensioenen worden kariger. Dat wil niemand.

Vermogensbeheerder

De meeste fondsen beleggen niet zelf, maar laten zich hierin ondersteunen door één of meer vermogensbeheerders. APF wordt ondersteund door Syntrus Achmea Vermogensbeheer in De Meern. De afspraken tussen APF en de vermogensbeheerder zijn vastgelegd in een zogeheten beleggingsmandaat. Dat is een serie afspraken over de manier waarop de vermogensbeheerder zijn werk doet, ook wel het beleggingsbeleid genoemd.

Beleid aanpassen?

Omdat een pensioenfonds een langere termijn belegger is, past het fonds zijn beleggingsbeleid niet dagelijks aan op de sterk wisselende dagkoersen. Het resultaat op lange termijn telt, maar het bestuur en haar vermogensbeheerder houden de ontwikkelingen op de financiële markten natuurlijk goed in de gaten. Zo heeft APF vanwege de kredietcrisis en de daling van de aandelenwaarde het beleid tussentijds aangepast en is men na het recente koersherstel minder in aandelen gaan beleggen. Uw pensioenfonds wil de kans dat er nog een keer zo'n terugval in de dekingsgraad plaatsvindt namelijk beperken.

Voordeel "in het groot" beleggen

APF belegt het gezamenlijke pensioenkapitaal van u en uw collega's. Met een vermogen van ongeveer 4,2 miljard euro belegt het pensioenfonds op veel verschillende manieren. Voordeel is dat we zo het beleggingsrisico kunnen spreiden en het levert gemiddeld een hoger rendement op. Anders dan particuliere beleggers, hoeft een pensioenfonds geen belasting te betalen over de beleggingswinst. Een ander voordeel is dat de kosten, vanwege de grote omvang van het belegd vermogen, laag blijven. Lager dan wanneer u zelf belegt. U pensioenfonds laten beleggen biedt dus veel voordelen.

Elk pensioenfonds is anders en daarom verschilt ook het beleggingsbeleid. Wat zijn de belangrijkste kenmerken van het beleggingsbeleid van Stichting Pensioenfonds AkzoNobel? En welke maatregelen nemen we om ook in de toekomst de pensioenen te kunnen uitkeren? Een interview met Kees van Zuijlen en Henk Brouwer; twee leden van de beleggingscommissie (zie kader).

Interview met Kees van Zuijlen en
Henk Brouwer van de beleggingscommissie

“We kiezen voor minder risico”

Henk Brouwer: “het vaststellen van het beleggingsbeleid is bepaald geen natte vingerwerk. Dat gebeurt heel precies aan de hand van zogeheten ALM-studies. Dat is pure econometrie. De kenmerken van het fonds zijn daarbij het uitgangspunt. Zo hebben wij bijvoorbeeld een ‘oud’ fonds. Van de ruim 40.000 deelnemers is de helft gepensioneerd, ongeveer 15.000 deelnemers hebben ooit bij ons gewerkt en werken nu elders. Dan houden we zo’n 5.000 deelnemers over die nog daadwerkelijk bij AkzoNobel werken. Dat zijn de mensen die de premie opbrengen.

Kees van Zuijlen: “Die 5.000 kunnen natuurlijk niet het pensioen opbrengen van die andere 35.000. Dat geeft goed de spanning weer waar we als beleggingscommissie mee te maken hebben bij het vaststellen van het beleggingsbeleid. Aan de ene kant mogen we niet teveel risico nemen omdat de uitkering van de 20.000 gepensioneerden niet in gevaar mag komen, aan de andere kant zullen we voldoende rendement met ons kapitaal moeten realiseren om in de toekomst aan alle pensioenverplichtingen te voldoen.”

Minder aandelen

In september vorig jaar is het beleggingsbeleid aangepast. Henk Brouwer: “We waren al voorzichtig bezig maar we zijn nog behoudender geworden. Nog maar 30% van ons kapitaal zit in aandelen, dat was 40%. En ook hebben we het renterisico voor de helft afgedekt; dat was 20%. Verder is er geïnvesteerd in put-opties om zo het risico van verder dalende aandelenkoersen af te dekken. Zo nodig zullen we het deel dat we beleggen in aandelen nog verder terugbrengen tot 20%.”

► “Ook zitten we vaker met onze externe adviseurs om tafel. Continu volgen we de ontwikkelingen op de financiële markten. De bewegingen zijn ongekend heftig.”

Kees van Zuijlen: “We kiezen dus duidelijk voor minder risico. Maar dat kost wel geld. Want de veilige koers betekent ook dat je de opwaartse beweging van stijgende aandelenkoersen gedeeltelijk misloopt. De kans dat we heel veel geld verliezen is verkleind, maar

“We deden het duidelijk beter dan de meeste andere pensioenfondsen”

Kees van Zuijlen

daarmee verminderen we ook de kans op fors herstel. Minder downside én minder upside. We kiezen bovenal voor veiligheid.”

Consequentie

Hoe hard koersschommelingen kunnen aankomen, hebben we in 2008 en begin 2009 gezien. Toen daalde de dekkingsgraad tot 90%, terwijl 105% de minimumondergrens is. In de loop van 2009 wist de dekkingsgraad te herstellen, toch waren de financiële resultaten te mager om indexatie (compensatie vanwege inflatie) toe te kennen.

De kans op volledige indexatie over 2010 is ook beperkt doordat de risico's zijn afgedekt. “Mochten de aandelen plotseling sterk stijgen dan profiteren we daar minder van dan pakweg twee jaar geleden”, zegt Henk Brouwer. “Dat is de consequentie van de keuze die we hebben gemaakt. Risico's beperken is de eerste prioriteit, niet indexatie, hoe belangrijk we het ook vinden.”

In de eerste helft van 2010 was het wederom erg onrustig op de financiële markten. Door de veiligere beleggingsstrategie bleven de negatieve effecten beperkt. “We deden het duidelijk beter dan de meeste andere pensioenfondsen”, stelt Kees van Zuijlen. Desondanks noteerde de dekkingsgraad van Pensioenfonds AkzoNobel eind juli 103,4%.

Langer leven

Die lage stand is niet alleen te wijten aan de economie en de financiële markten. Het heeft ook een hele andere reden. “Uit onderzoeken blijkt dat we met z'n allen langer leven. Dat betekent dat we als pensioenfonds langer pensioen moeten uitbetalen. Daarvoor zijn extra maatregelen nodig. Als voorlopig eerste maatregel eiste De Nederlandsche Bank dat wij onze dekkingsgraad met bijna 3 punten naar beneden moesten bijstellen. Dat is natuurlijk niet leuk, maar we kunnen er beter nu al op inspelen, dan dat we straks geen pensioen kunnen uitkeren.”

Over de beleggingscommissie

De beleggingscommissie bestaat uit vier leden. Zij maken ook deel uit van het pensioenfondsbestuur. Twee leden vertegenwoordigen de werkgever (AkzoNobel) en twee de werknemers (actieven en gepensioneerden). De vier commissieleden hebben allemaal een financiële achtergrond.

In het interviewartikel komen Kees van Zuijlen en Henk Brouwer aan het woord. Kees van Zuijlen vertegenwoordigt de werkgever en is ook voorzitter van de beleggingscommissie. Hij is in zijn dagelijks werk director control corporate & other operations. Hij werkt vanuit het AkzoNobel-hoofdkantoor in Amsterdam. Henk Brouwer is inmiddels gepensioneerd. Vandaar ook dat hij van werknemerszijde de groep van gepensioneerden vertegenwoordigt. Zijn hele carrière bracht hij door in de financiële hoek van AkzoNobel.

De beleggingscommissie wordt bijgestaan door twee externe adviseurs (van Robeco en ING) en twee professionals van de uitvoeringsorganisatie Syntrus Achmea (zie het interview met Bob Puijn).

► *Een apart onderwerp waaraan de beleggingscommissie graag in een volgend nummer extra aandacht wil besteden is ‘duurzaam beleggen’. Stichting Pensioenfonds AkzoNobel wil in principe niet beleggen in concerns die maatschappelijk gezien niet acceptabel zijn. Bijvoorbeeld producenten van clusterbommen en andere controversiële wapens. Of denk ook aan bedrijven die normen overschrijden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen (kinderarbeid) en milieu. Hierover leest u meer in een volgend nummer.*

► *AkzoNobel betaalt jaarlijks een vast premiebedrag, niet meer en niet minder. Wij moeten onze eigen broek ophouden. Daarom is die veilige koers ook zo belangrijk.*

Veel gepensioneerden vragen zich af waarom AkzoNobel als werkgever niet bijspringt met een bedrag om zo de dekkingsgraad weer op het gewenste niveau te krijgen. Kees van Zuijlen: “Die tijd is voorbij. Vroeger hadden de werknemers een premievrij pensioen. Toen betaalde de werkgever alles. Dat is tegenwoordig anders geregeld. Als wij als fonds onvoldoende middelen hebben, heeft dat direct gevolgen voor de pensioenuitkering. In de meest extreme situatie zouden we moeten afstempelen, dat wil zeggen de pensioenuitkeringen en de pensioenaanspraken verlagen. Dat is natuurlijk het laatste wat we willen. Vandaar dat we er ook bovenop zitten.”

Van dag tot dag houden we de risico's van ons beleggingsbeleid scherp in de gaten. Dat doen we niet zelf, daarvoor werken we samen met professionals van Syntrus Achmea Vermogensbeheer. Zij monitoren niet alleen de beweging van onze beleggingen, maar ook bewaken zij dat ons fonds op elk moment voldoet aan de strenge regels die er gelden voor pensioenfondsen. Een gesprek met 'onze' vermogensbeheerder Bob Puijn.

Interview met vermogens-
beheerder Bob Puijn

Geld laten werken

Hij kent het pensioenfonds van AkzoNobel als zijn broekzak. Al vanaf 1992 is hij erbij betrokken. Eerst als portefeuillebeheerder (in dienst van het pensioenfonds). Vanaf 1999 als eindverantwoordelijke directeur beleggingen. Toen de uitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds overging naar Achmea, is hij meeverhuisd. "Ik heb altijd bij het pensioenfonds gezeten. Alle bestuurders heb ik voorbij zien komen."

Veel sneller

Meer hectiek en meer professionaliteit zijn volgens Bob Puijn de belangrijkste veranderingen in vergelijking met 20 jaar geleden. "Alles gaat zoveel sneller. De ontwikkelingen op de financiële markten, de wetwijzigingen en maatregelen die nodig zijn. Ook leggen we nu veel meer verantwoording af. Vroeger was het pensioenfonds een gesloten bolwerk, nu staan de ramen en deuren wijd open. Alles rondom het pensioen moet transparant zijn. Goed te volgen voor iedereen." Bob Puijn heeft een specialistisch vak. Hedendaags pensioenfondsbestuur verlangt geavanceerd risicobeleid. Een hulpmiddel hierbij zijn de zogeheten ALM-studies (Asset Liability Management). Deze studies gaan over het precaire evenwicht tussen beleggingen (assets) en pensioenverplichtingen (liabilities). "Het berekenen en classificeren van risico's is geen natte vingerwerk, dat komt uiterst nauw. Zo kom je uiteindelijk tot het risicoprofiel dat passend is voor ons pensioenfonds. Daar wordt vervolgens het beleggingsbeleid op afgestemd."

Namens het fonds belegt Syntrus Achmea Vermogensbeheer het pensioengeld, houdt exact bij wat de ontwikkelingen zijn en verzorgt daarover rapportages. "Ons werk gaat voor een groot deel over informeren en adviseren. Wij zorgen er voor dat bestuurders de ontwikkelingen op de voet kunnen volgen en ook dat ze adequaat inspelen op veranderingen." Bob Puijn ziet de mensen van de beleggingscommissie regelmatig. "Jaarlijks zijn er vijf reguliere vergaderingen. Dan bespreken we onder meer beleidsvoorstellen maar ook de beleggingsresultaten. Zijn er bijzonderheden, dan zien we elkaar vaker. Ook bellen we regelmatig."

Meer hectiek en professionaliteit zijn de belangrijkste veranderingen in vergelijking met 20 jaar geleden.

Bob Puijn

Waarom niet alleen sparen?

De centrale vraag waar alles om draait is: hoe kunnen wij het beste beleggen in het belang van de deelnemers? "Sommige deelnemers vragen wel eens waarom we niet gewoon al het geld op een spaarrekening zetten. Een begrijpelijke vraag, maar veel mensen vergeten dat we het kapitaal moeten laten werken om genoeg geld te hebben om alle pensioenen uit te betalen. Simpel gezegd komt er 40% binnen via premies, de rest – 60% dus – is het resultaat van beleggingen. Als we alleen risicoloos zouden sparen, zou er onvoldoende geld zijn. Dus we moeten beleggen. Ook omdat de mensen steeds ouder worden, waardoor gemiddeld langer pensioen uitgekeerd moet worden."

De marges waarbinnen fondsen bereid zijn om risico's te lopen, verschillen. "Het beleggingsbeleid van elk fonds is net anders. Het is ons vak om de beleggingen af te stemmen op de pensioenverplichtingen en dit vorm te geven in het beleggingsbeleid. Dat is ingewikkelde materie omdat je te maken hebt met veel verschillende variabelen die allemaal van invloed zijn op de uitkomsten. Wij helpen de pensioenbestuurders daarbij, zodat zij de juiste besluiten kunnen nemen." Extra lastig is de huidige onrust in de financiële wereld. "Banken die opeens blijken om te vallen, landen als Griekenland, Spanje, Portugal die het moeilijk hebben. Dat alles maakt de juiste risicospreiding nog belangrijker. En mijn vak wordt er alleen maar boeiender op!"

► **Syntrus Achmea Vermogensbeheer: topspeler**

Met een beheerd vermogen van ongeveer 58 miljard euro van 40 verschillende pensioenfondsen, hoort Syntrus Achmea tot de top van de Nederlandse markt van uitbestede pensioenvermogensbeheer. Klanten zijn vooral bedrijfstakpensioenfondsen, beroepspensioenfondsen en ondernemingspensioenfondsen.

Bericht van het Verantwoordingsorgaan

In de vorige nieuwsbrief hebben we iets verteld over de taken van het verantwoordingsorgaan (VO) van ons pensioenfonds. We noemen ze nog even kort. De belangrijkste taak is het vormen van een oordeel over het beleid en de wijze waarop het bestuur dat uitgevoerd heeft. Daarnaast geven we adviezen over bepaalde voorgenomen besluiten.

In december 2009 hebben we advies gegeven over de instelling van een visitatiecommissie. Deze commissie heeft o.a. als taken het beoordelen van bestuursprocedures en –processen en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Verder hebben we als VO in de afgelopen periode ons oordeel gevormd over het beleid van het bestuur en de uitvoering daarvan. De precieze formulering van ons oordeel vindt u in het jaarverslag van 2009. We hebben over het jaar 2009 speciaal aandacht besteed aan de aansturing van het pensioenfonds, het beleggingsbeleid en de verhuizing van de uitvoerende organisatie van Apeldoorn naar Tilburg. Hierover hebben we gesproken met het dagelijks bestuur en de externe deskundigen en adviseurs van het fonds.

Naar onze mening kan de kwaliteit van de besturing van het fonds in diverse opzichten verbeterd worden om de slagvaardigheid te vergroten, risico's beter af te wegen en versnippering van beleidsinformatie te verminderen. Ook vinden we dat het fonds de gevolgen van zijn beleggingsbeleid alerter dient te monitoren, om tijdig en adequaat te kunnen reageren op veranderingen in de financiële markten. Daarnaast vragen we aandacht voor het op peil houden van kennis over de ingewikkelde AkzoNobel pensioenregelingen bij de uitvoerende organisatie na de verhuizing naar Tilburg. We hebben hierover en over nog enkele andere zaken aanbevelingen voor het bestuur geformuleerd.

Tot slot hebben we als oordeel uitgesproken dat het bestuur haar taak over het jaar 2009 in het algemeen naar behoren heeft uitgevoerd en daarbij een overwegend evenwichtig beleid heeft gevoerd.

Piet Drijfhout

Voorzitter Verantwoordingsorgaan

Bericht van de Deelnemersraad

Verkiezingen uitgesteld

In het vorige APF Bericht informeerden wij u dat 2010 een verkiezingsjaar voor nieuwe deelnemersraadleden zou zijn. Kort na de start van de voorbereidingen heeft het bestuur van APF ons geïnformeerd dat zij momenteel onderzoeken of de organisatorische opzet van het pensioenfonds nog past in de huidige tijd. Of dat de structuur wellicht aangepast moet worden. Het ziet ernaar uit dat dit laatste het geval is en dat kan gevolgen hebben voor de deelnemersraad. Daarom heeft de deelnemersraad besloten om de bestuurlijke veranderingen even af te wachten en de verkiezingen met een jaar uit te stellen. Uitstel is mede mogelijk omdat de huidige leden van de deelnemersraad allen hun medewerking aan een extra zittingsjaar toegezegd hebben.

Positief advies jaarverslag

Ieder jaar adviseert de deelnemersraad het bestuur over de vaststelling van het jaarverslag. Het jaarverslag over 2009 heeft van de deelnemersraad een positief oordeel gekregen. Wel heeft de deelnemersraad de suggestie meegegeven om in de toekomst het aantal pagina's te reduceren.

Wim Adriaanse

Voorzitter Deelnemersraad

Korte berichten

Financiële update APF

Daling dekkingsraad

De financiële markten waren in mei 2010 zeer turbulent. We zien dit terug in de dekkingsgraad van het fonds. Als gevolg van de historisch lage rente is de dekkingsgraad gedaald en bedroeg eind juni 101,1%. De dekkingsgraad geeft de verhouding tussen het vermogen van het fonds en de pensioenen die het fonds nu en in de toekomst moet uitbetalen aan.

Herstelplan

Omdat uw pensioenfonds eventuele tegenvallers moet kunnen opvangen, is een dekkingsgraad van 100% niet genoeg. De dekkingsgraad moet van De Nederlandsche Bank minimaal 105% bedragen. Omdat de dekkingsgraad onder de 105% is gezakt, valt uw pensioenfonds onder het herstelplan dat vorig jaar is opgesteld. Dit plan geeft aan wat uw pensioenfonds moet doen om het vermogen weer op peil te krijgen. Wilt u het herstelplan inzien, dan kunt u het jaarverslag downloaden via www.pensioenfonds-akzonobel.nl.

Afspraken AkzoNobel en APF

In een overeenkomst tussen AkzoNobel (AN) en APF zijn de afspraken beschreven over de uitvoering van de pensioenovereenkomst en de hoogte van de kostendekkende werkgeverspremie. Dit wordt een uitvoeringsovereenkomst genoemd. De uitvoeringsovereenkomst wordt iedere vijf jaar opnieuw afgesloten. Op 1 juli 2010 liep de overeenkomst af. Op het moment vinden gesprekken plaats tussen AN en APF over de nieuwe uitvoeringsovereenkomst en de hoogte van de kostendekkende werkgeverspremie. Het pensioenfonds geeft de werkgever aan welke premie nodig is om onder normale omstandigheden de pensioenopbouw te kunnen betalen. Sociale partners spreken vervolgens af wie wat betaalt. Zolang er nog geen nieuwe overeenkomst is, blijft de oude gelden.

Over de hoogte van de kostendeekkende werkgeverspremie in 2010 wordt door APF en AN nog gesproken. Deze zou voldoende moeten zijn om onder normale omstandigheden de pensioenopbouw en de ingegane pensioenen te kunnen uitbetalen en de kosten van het fonds te kunnen voldoen.

Jaarverslag 2009

Het officiële jaarverslag van uw pensioenfonds over 2009 is in juni 2010 afgerond en telt bijna 100 pagina's. Wilt u het jaarverslag inzien, of de jaarcijfers bekijken, dan kunt u het jaarverslag downloaden via www.pensioenfonds-akzonobel.nl. De belangrijkste punten vatten we hieronder voor u samen.

Resultaten

De financiële crisis drukte in 2009 een behoorlijke stempel op het pensioenfonds. Door de lage rente en verliezen op de beurs kwam de dekkingsgraad van APF begin 2009 onder het vereiste minimumniveau van 105%. Het dieptepunt werd in februari 2009 bereikt. Gevolg was dat het fonds een herstelplan bij De Nederlandsche Bank moest indienen. In dit plan staan de maatregelen die het bestuur de komende vijf jaar neemt om het fonds weer financieel gezond te krijgen. In de loop van 2009 zette gelukkig een financieel herstel in en eind 2009 was de dekkingsgraad 108,7%. De toestand op de financiële markt vraagt om een specifiek beleggingsbeleid.

Pensioencommunicatie

In 2009 heeft het bestuur veel aandacht geschonken aan de manier waarop het pensioenfonds met u communiceert. Er is een communicatiecommissie opgericht, die bestaat uit twee bestuursleden en een lid van de deelnemersraad, aangevuld met twee deskundigen van de uitvoeringsorganisatie. Ook is er een communicatiebeleidsplan opgesteld. Dit plan richt zich erop om frequenter, duidelijker en meer toegankelijk te communiceren.

► *Om het risico op een nieuwe terugval te beperken, heeft het bestuur in 2009 het beleggingsbeleid aangepast.*

Bestuurszaken

Het APF-bestuur en de deelnemersraad hebben in 2009 intensief gesproken over de manier waarop het herstelplan van het fonds tot stand gekomen was. Gelukkig hebben bestuur en deelnemersraad goede afspraken met elkaar gemaakt en is de prettige relatie hersteld. In de samenstelling van het bestuur is het een en ander veranderd. Op 1 januari volgde de heer Kuijken de heer Dopper als werkgeverslid in het bestuur op en ook is hij voorzitter van het fonds geworden. De heer Niezen is per 1 januari 2009 vicevoorzitter en secretaris. De vacature voor een werknemerslid is vervuld door de heer Schellings. Los van alle dagelijkse aangelegenheden heeft het bestuur in 2009 met een frisse blik naar de organisatorische opzet en structuur van het pensioenfonds gekeken. Dit is aanleiding geweest om in 2010 onder begeleiding van deskundigen verder te praten over dit thema. Mogelijk leiden de gesprekken tot aanpassingen in de bestuursstructuur.

Toeslag actieven

Een voorwaardelijke toeslag is een verhoging van uw opgebouwde pensioen om de koopkracht van uw pensioen zoveel mogelijk bij te houden. De voorwaardelijke toeslag voor actieve deelnemers is gekoppeld aan de CAO-loonstijgingen van AkzoNobel. Voorwaarde is dat het pensioenfonds over voldoende middelen beschikt. In het eerste APF bericht van dit jaar lieten wij u weten dat AkzoNobel in 2009 geen loonstijgingen had doorgevoerd. Na het verschijnen van het eerste APF bericht, heeft de onderneming besloten om met terugwerkende kracht toch een collectieve loonsverhoging door te voeren van 0,5% per 1 april 2009 en 0,75% per 1 januari 2010. Uw pensioenfonds heeft besloten de opgebouwde pensioenen voor actieve deelnemers te verhogen met deze loonstijgingen. Het fonds financiert deze verhoging uit een beperkte reserve. Deze reserve wordt gevoed door de pensioenpremie die actieve deelnemers betalen. Wij kunnen u niet garanderen dat uw opgebouwde pensioen in de toekomst ook verhoogd wordt. U kunt dus geen rechten ontlenen aan deze verhoging.

Stichting Pensioenfonds AkzoNobel
Postbus 901 70
5000 LM Tilburg
E apf.pensioenservices@achmea.nl
I www.pensioenfonds-akzonobel.nl

